

31991L0155

22.3.1991

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 76/35

KOMISJONI DIREKTIIV,**5. märts 1991,****milles määratletakse ja sätestatakse ohtlike valmistisi käsitleva eriteabe süsteemi üksikasjalik kord
direktiivi 88/379/EMÜ artikli 10 rakendamiseks**

(91/155/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 7. juuni 1988. aasta direktiivi 88/379/EMÜ ohtlike valmististe klassifitseerimist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta, ⁽¹⁾ viimati muudetud komisjoni direktiiviga 90/492/EMÜ, ⁽²⁾ eriti selle artikli 10 lõiget 2,

ning arvestades, et:

direktiivis 88/379/EMÜ sätestatud märgistamine kujutab endast põhilist teabeallikat, mis annab ohtlike valmististe kasutajatele selge ja kokkuvõtliku ülevaate võimalikest ohtudest; märgistamisele peab lisanduma tööstustarbijatele mõeldud üksikasjalikum teabesüsteem;

direktiivi 88/379/EMÜ artiklis 10 nähakse ette ohtlike valmistisi käsitleva teabesüsteemi loomine ohutuskaartide vormis; selles artiklis sätestatakse, et kõnealune teave on eelkõige mõeldud tööstustarbijatele ja peab neil võimaldama võtta vajalikke meetmeid tervise ja ohutuse kaitseks tööoluliseks;

direktiiv 88/379/EMÜ on tihedalt seotud nõukogu 27. juuni 1967. aasta direktiiviga 67/548/EMÜ ohtlike ainete klassifitseerimist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta, ⁽³⁾ viimati muudetud direktiiviga 79/831/EMÜ; ⁽⁴⁾ seepärast on soovitatav kehtestada ohutuskaartide süsteem, mida kohaldatakse nii ohtlike ainete kui ka valmististe suhtes; ohtlike aineid käsitlevad rakendussätted nähakse ette edaspidi;

nõukogu otsusega 74/325/EMÜ, ⁽⁵⁾ viimati muudetud Hispaania ja Portugali ühinemisaktiga, loodud tööohutuse, -hügieeni ja -tervishoiu nõuandekomiteega on konsulteeritud;

käesoleva direktiivi sätted on kooskõlas komitee arvamusega, kelle ülesanne on kohandada ohtlike ainete ja valmististe tehniliste kaubandustöketete kõrvaldamist käsitlevad direktiivid tehnikarenguga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Keemilise aine või valmistise turuleviimise eest vastutav ühenduses asuv isik, kelleks võib olla tootja, importija või turustaja, esitab saajale ehk aine või valmistise tööstustarbijale ohutuskaardi, mis sisaldab artiklis 3 sätestatud teavet.

2. Teave esitatakse tasuta hiljemalt aine või valmistise esmakordsel pakkumisel ning edaspidi iga kord, kui tehakse muudatusi ohutust ning tervise ja keskkonna kaitset käsitleva uue olulise teabe alusel.

Uus kuupäevaga varustatud versioon, mille pealkirjaks on "Muudetud: ... (kuupäev)", esitatakse tasuta kõigile, kes on ainet või valmistist saanud eelnenud 12 kuu jooksul.

3. Ohutuskaarti ei ole vaja esitada juhul, kui üldsusele pakutavad või müüdivad ohtlikud ained või valmistised on varustatud piisava teabega, mis võimaldavad kasutajatel võtta asjakohaseid meetmeid tervise ja ohutuse kaitseks. Tööstustarbija taotluse korral tuleb ohutuskaart siiski esitada.

Artikkel 2

Liikmesriigid võivad oma territooriumil kehtestada ohtlike ainete või valmististe turuleviimise tingimuseks, et artiklis 1 osutatud ohutuskaart koostatakse nende ametlikus keeles või ametlikes keeltes.

⁽¹⁾ EÜT L 187, 16.7.1988, lk 14.⁽²⁾ EÜT L 275, 5.10.1990, lk 35.⁽³⁾ EÜT 196, 16.8.1967, lk 1.⁽⁴⁾ EÜT L 287, 19.10.1990, lk 37.⁽⁵⁾ EÜT L 185, 9.7.1974, lk 15.

Artikkel 3

Artiklis 1 osutatud ohutuskart peab sisaldama järgmisi punkte:

1. aine/valmistise ning äriühingu/ettevõtja identifitseerimine;
2. koostis/teave koostisainete kohta;
3. andmed ohtlikkuse kohta;
4. esmaabimeetmed;
5. tuletõrjemeetmed;
6. juhuslikul keskkonda sattumisel võetavad meetmed;
7. käitlemine ja hoiustamine;
8. kokkupuute vältimine/isikukaitsevahendid;
9. füüsilised ja keemilised omadused;
10. püsivus ja reaktsioonivõime;
11. toksikoloogiline teave;
12. ökoloogiline teave;
13. kõrvaldamisjuhised;
14. veonõuded;
15. reguleerivad õigusaktid;
16. muu teave.

Nendes punktides määratletud teabe esitamise kohustus lasub aine või valmistise turuleviimise eest vastutaval isikul. Teave koostatakse lisas esitatud selgitavate märkuste kohaselt. Ohutuskartile märgitakse kuupäev.

Artikkel 4

Ohtlike aineid käsitlevad rakendussätted nähakse ette edaspidi.

Artikkel 5

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud sätted 30. maiks 1991 ning teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Neid sätteid kohaldatakse alates 8. juunist 1991.

Mõningates liikmesriikides juba olemasolevaid ohutuskartidele vastavaid teabesüsteeme võib jätkuvalt kasutada kuni 30. juunini 1993.

3. Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 6

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 5. märts 1991

Komisjoni nimel

asepresident

Martin BANGEMANN

LISA

OHUTUSKAARTIDE KOOSTAMISE JUHEND

Järgnevaid selgitavaid märkusi kasutatakse juhendina. Nende eesmärk on tagada, et tööstustarbijatel oleks võimalik kõigi artiklis 3 loetletud kohustuslike punktide sisu alusel võtta asjakohaseid meetmeid tervise ja ohutuse kaitseks tööl.

Teave tuleb esitada selgel ja kokkuvõtlikul viisil.

Ainete ja valmististe paljude erinevate omaduste tõttu tuleb teatavatel juhtudel esitada lisateavet. Kui mõningatel juhtudel selgub, et teatavaid omadusi käsitlev teave ei ole oluline või seda ei ole tehnilistel põhjustel võimalik esitada, tuleb seda selgesõnaliselt põhjendada.

Ehkki punktide järjestus ei ole kohustuslik, on siiski soovitatav lähtuda artiklis 3 esitatud järjestusest.

Kui ohutuskaardis on tehtud muudatusi, tuleb saajat nendest teavitada.

1. Aine/valmistise ning äriühingu/ettevõtja identifitseerimine**1.1. Aine või valmistise identifitseerimine**

Identifitseerimisel kasutatav nimetus peab olema identne direktiivi 67/548/EMÜ VI lisa II osas sätestatud märgisel esitatud nimetusega.

Võib esitada teabe ka muude identifitseerimisvahendite kohta.

1.2. Äriühingu/ettevõtja identifitseerimine

— Märkida aine või valmistise turuleviimise eest vastutav ühenduses asuv isik, kelleks võib olla tootja, importija või turustaja.

— Isiku täielik aadress ja telefoninumber.

1.3. Lisaks eespool nimetatud teabele esitada äriühingu ja/või ametliku nõuandeametuse hädaabitelefoni kooskõlas direktiivi 88/379/EMÜ artikliga 12.

2. Koostis/teave koostisainete kohta

Saajal peaks olema võimalik esitatava teabe alusel hõlpsalt identifitseerida aine või valmistisega seotud ohud.

Valmistise puhul:

a) ei ole vaja esitada täielikku koostist (koostisainete laad ja nende kontsentratsioon);

b) esitatakse siiski andmed järgmiste ainete ning nende kontsentratsiooni või kontsentratsioonivahemiku kohta, kui nende kontsentratsioon vastab vähemalt direktiivi 88/379/EMÜ artikli 3 lõike 6 punktis a sätestatud piirmääradele (välja arvatud juhul, kui asjakohasemaks peetakse väiksemat piirmäära):

— terviseohutu kujutavad ained direktiivi 67/548/EMÜ tähenduses,

ja

— vähemalt sellised ained, mille suhtes kohaldatakse ühenduse sätete kohaselt töökeskkonna ohtlike ainete tunnustatud piirnorme, kuid mis ei ole hõlmatud eespool nimetatud direktiiviga;

c) eespool nimetatud ainete klassifikatsioon (direktiivi 67/548/EMÜ artikli 5 lõike 2 või I lisa põhjal) esitatakse koos ohutunnuste ja riskilausetega, mis on määratud vastavalt nende ainete terviseohtlikkusele;

d) kui direktiivi 88/379/EMÜ artikli 7 lõike 1 kohaselt tuleb teatavate ainete andmeid hoida konfidentsiaalsena, tuleb ohutu käitlemise tagamiseks kirjeldada nende keemilisi omadusi. Kasutatav nimi peab vastama eespool kirjeldatud menetluste käigus kindlaks määratud nimele.

3. Andmed ohtlikkuse kohta

Esitada selgelt ja lühidalt ainest või valmistisest tulenevad põhilised ohud, eelkõige olulisimad ohud inimesele ja keskkonnale.

Kirjeldada kõige olulisemaid kahjulikke mõjusid inimeste tervisele ning aine või valmistise kasutamisest ja võimalikust prognoositavast väärkasutamisest tulenevaid sümptomeid.

Teave peab olema kooskõlas toote märgisel esitatud teabega, kuid ei pea seda kordama.

4. Esmaabimeetmed

Kirjeldada esmaabimeetmeid; on oluline märkida, kas vältimatu meditsiiniabi on vajalik.

Esmaabi käsitlev teave peab olema kokkuvõtlik ning vigastatule, kõrvalseisjatele ja esmaabi andjatele hõlpsasti arusaadav. Esitada lühikokkuvõtte sümptomitest ja mõjudest. Juhendis tuleks esitada tegevuskava õnnetuskohal ning ülevaade kokkupuutele järgnevatest võimalikest hilismõjudest.

Teave jagada alapunktidesse vastavalt kokkupuuteviisidele, st sissehingamine, sattumine nahale või silmadesse, allaneelamine.

Märkida, kas arstiabi on vajalik või soovitatav.

Mõningate ainete või valmististe puhul võib olla oluline rõhutada, et töökohal peavad olema kättesaadavad erakorraliseks ja vältimatuks raviks vajalikud erivahendid.

5. Tuletõrjemeetmed

Esitada aine või valmistise põhjustatud või selle läheduses tekkinud tulekahju kustutamise nõuded, tuues eelkõige välja:

- sobivad kustutusvahendid,
- kustutusvahendid, mida ei või kasutada ohutusnõuetest tulenevalt,
- erilised kokkupuuteohud, mis tulenevad ainest või valmistisest endast, põlemissaadustest või tekkivatest gaasidest,
- tuletõrjajate erilised kaitsevahendid.

6. Juhuslikul keskkonda sattumisel võetavad meetmed

Olenevalt ainest või valmistisest võib vajalikuks osutada järgmine teave:

- *isikukaitsega seotud ettevaatusabinõud, näiteks:*

süüteallikate kõrvaldamine, piisava ventilatsiooni/hingamisteede kaitse tagamine, tolmu- ja aine naha- või silmadesse sattumise vältimine,
- *keskkonnavalised ettevaatusabinõud, näiteks:*

saaste leviku vältimine äravoolutorudes, pinna- ja põhjavees ning pinnases, vajadus hoiatada ümbruskonnas asujaid,
- *puhastusmeetodid, näiteks:*

absorbentide (nt liiv, kobediatoomiit, hapet siduv aine, universaalne siduv aine, saepuru jne) kasutamine, gaaside/aurude eemaldamine vee abil, lahjendamine.

Tuleks kaaluda ka järgmiste märgete kasutamist: "Kasutamine keelatud, neutraliseerida ... (aine nimetus)".

NB. Vajaduse korral viidata punktidele 8 ja 13.

7. Käitlemine ja hoiustamine

7.1. Käitlemine

Esitada ohutu käitlemise tagamiseks vajalikud ettevaatusabinõud, sealhulgas nõuanded järgmiste tehniliste meetmete kohta: koht- ja üldventilatsioon, meetmed aerosoolide ja tolmu ning tulekahjude vältimiseks ning muud aine või valmistisega seotud erinõuded või -eeskirjad (nt keelatud või soovitatavad menetlused), võimaluse korral lisada nende lühikirjeldus.

7.2. Hoiustamine

Määratleda ohutu hoiustamine tingimused, näiteks: ladudele ja mahutitele (sealhulgas kemikaalile vastupidavad seinad ja ventilatsioon) kehtestatud erinõuded, kokkusobimatud materjalid, ladustamistingimused (temperatuuri ja niiskuse piirmäär/vahemik, valgus, inertgaas, jne), spetsiaalsed elektriseadmed ja staatilise elektri vältimine.

Vajaduse korral esitada nõuanded ladustamisel kehtivate koguseliste piirangute kohta. Eelkõige tuleb esitada erinõuded, mis kehtivad aine või valmistise pakendite/mahutite puhul kasutatavate materjaliliikide osas.

8. Kokkupuute vältimine/isikukaitsevahendid

Käesoleva dokumendi tähenduses hõlmab kokkupuute vältimine kõiki ettevaatusabinõusid, mida tuleb aine kasutamisel võtta töötajate kokkupuute minimeerimiseks.

Tehnilised meetmed tuleb teostada enne, kui on vaja kasutada isikukaitsevahendeid. Seepärast tuleb esitada teave süsteemi projekteerimise, nt ruumiliselt piiritletud ala kohta. See teave peab täiendama punktis 7.1 esitatud teavet.

Esitada koos viidetega spetsiaalsed kontrolliparameetrid, näiteks piirnormid või bioloogilised standardid. Esitada teave soovitatavate järelevamenetluste kohta koos viidetega.

Isikukaitse vajaduse korral määrata kindlaks piisava ja sobiva kaitse tagamiseks vajalike vahendite liik:

— hingamisteede kaitsmine:

ohtliku gaasi, auru ja tolmu puhul kaaluda asjakohaste kaitsevahendite, näiteks kompaksete hingamisaparatuuride, sobivate maskide ja filtrite vajalikkust,

— käte kaitsmine:

määrata kindlaks aine või valmistise käitlemisel kasutatavate kinnaste liik. Vajaduse korral esitada muud naha ja käte kaitseks võetavad meetmed,

— silmade kaitsmine:

määrata kindlaks silmade kaitsevahendite liik, näiteks kaitseprillid, näokaitсед,

— naha kaitsmine:

kui lisaks kätele on vaja kaitsta ka teisi kehaosi, määrata kindlaks vajalike kaitsevahendite liik ja kvaliteet, näiteks põll, saapad ja kaitseülikond. Vajaduse korral esitada spetsiaalsed hügieenimeetmed.

9. Füüsikalised ja keemilised omadused

See punkt sisaldab vajaduse korral järgmist teavet ainete ja valmististe kohta.

Välimus: kirjeldada tarnitava aine või valmistise füüsikalist olekut (tahke, vedel, gaasiline) ning värvust.

Lõhn: kui lõhn on tajutav, esitada selle lühikirjeldus.

pH: esitada aine või valmistise pH tarnimisel või vesilahuseks; vesilahuse puhul esitada kontsentratsioon.

Keemistemperatuur/keemistemperatuuri vahemik:

Sulamistemperatuur/sulamisvahemik:

Leekpunkt:

Süttivus (tahke, gaasiline):

Isesüttivus:

Plahvatavus:

Oksüdeerimisomadused:

Aururõhk:

Suhteline tihedus:

Lahustuvus: — vees

— rasvas (täpsustada lahusti (õli)):

Jaotustegur: n-oktaanol/vesi:

} direktiivi 67/548/EMÜ tähenduses

Muud andmed:

esitada olulised ohutusparameetrid, näiteks aurutihedus, segunevus, aurumiskiirus, juhtivus, viskoossus jne.

Eespool loetletud omadused tuleb kindlaks määrata direktiivi 67/548/EMÜ V lisa A osas esitatud tingimuste või mõne muu võrreldava meetodi kohaselt.

10. Püsivus ja reaktsioonivõime

Esitada aine või valmistise püsivus ning teatavatel tingimustel tekkida võivad ohtlikud reaktsioonid.

Väljitavad tingimused:

Loetleda tingimused, näiteks temperatuur, rõhk, valgus, löögid jne, mis võivad põhjustada ohtlikke reaktsioone, ning võimalusel lisada nende lühikirjeldus.

Väljitavad materjalid:

Loetleda ained, näiteks vesi, õhk, happed, alused, oksüdandid või muud ained, mis võivad põhjustada ohtlikke reaktsioone, ning võimalusel lisada nende lühikirjeldus.

Ohtlikud lagunemissaadused:

Loetleda kahjustavas koguses tekkivad ohtlikud lagunemissaadused.

NB. Eraldi tuleb esitada järgmised aspektid:

- stabilisaatorite vajadus ja olemasolu,
- ohtlike eksotermiliste reaktsioonide võimalikkus,
- aine või valmistise füüsikalises olekus toimuvate muutuste võimalik ohtlikkus,
- ohtlikud lagunemissaadused, mis võivad tekkida kokkupuutel veega,
- ebapüsivate ühendite tekkimise võimalus.

11. Toksikoloogiline teave

Selles punktis tuleb lühidalt, kuid täielikult ja terviklikult kirjeldada erinevaid toksikoloogilisi mõjusid (tervisele), mis võivad tekkida kasutaja kokkupuutel aine või valmistisega.

Muu hulgas esitada aine või valmistisega kokkupuutumisel tekkivad tervist kahjustavad mõjud, lähtudes nii saadud kogemustest kui ka teadusuuringute põhjal tehtud järeldustest. Esitada teave erinevate kokkupuuteviiside kohta (sissehingamine, allaneelamine, sattumine nahale või silmadesse) ning kirjeldada füüsikaliste, keemiliste ja toksikoloogiliste omadustega seotud sümptomeid.

Esitada teave lühi- ja pikaajalise kokkupuute teadaoleva hilise ja vahetu mõju kohta ning kroonilise mõju kohta: näiteks ülitundlikkust põhjustav toime, kantserogeensus, mutageensus, reproduktiivset funktsiooni kahjustav toksilisus, sealhulgas teratogeensus, ning uimasust põhjustav toime.

Arvestades punktis 2 ("Koostis/teave koostisainete kohta") esitatud teavet võib olla vajalik käsitleda valmististe teatavate koostisainete mõju tervisele.

12. Ökoloogiline teave

Hinnata aine või valmistise võimalikku mõju, käitumist ja säilimist keskkonnas.

Kirjeldada kõige tähtsamaid omadusi, millel on tõenäoline mõju keskkonnale, võttes arvesse aine või valmistise kvaliteeti ja prognoositavaid kasutusviise:

- liikuvus,
- püsivus ja lagunevus,
- bioakumuleerumisvõime,
- toksiline mõju veekeskkonnale ning muud ökotoksilisust käsitlevad andmed, nt käitumine reoveepuhastusseadmetes.

Märkused

Kuni valmistise keskkonnamõju hindamiskriteeriumide vastuvõtmiseni esitatakse eespool loetletud omadusi käsitlev teave valmistises sisalduvate keskkonnaohtlikuks klassifitseeritud ainete kohta.

13. Kõrvaldamisjuhised

Kui aine või valmistise kõrvaldamisega (ettenähtud kasutusel tekkivad ülejäägid või jäätmed) kaasneb oht, esitada jääkide kirjeldus ning teave nende ohutu käitlemise kohta.

Määrata kindlaks aine või valmistise ning saastunud pakkematerjalide kõrvaldamise meetodid (põletamine, taaskasutus, ladestamine prügilasse jne).

Märkus

Osutada EÜ jäätmeid käsitlevatele sätetele. Nende puudumisel on asjakohane tuletada kasutajale meelde võimalikke siseriiklikke või piirkondlikke sätteid.

14. Veonõuded

Esitada teave võimalike eriliste ettevaatusabinõude kohta, mida kasutaja peab teadma või järgima transportimisel või edasitoimetamisel nii oma valdustes kui ka väljaspool.

Võib esitada ka lisateavet, mis on sätestatud ÜRO soovitusel ja teistes ohtlike kaupade transporti ja pakendamist käsitlevates rahvusvahelistes kokkulepetes.

15. Reguleerivad õigusaktid

Esitada märgisel nähtav teave kooskõlas ohtlike ainete ja valmististe klassifitseerimist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate direktiividega.

Kui käesoleval ohutuskaardil käsitletud aine või valmistise suhtes kehtivad inimeste või keskkonna kaitset käsitlevad ühenduse erisätted (nt turustamise ja kasutamise piirangud, ohtlike ainete piirnormid töökeskkonnas), tuleks võimaluse korral esitada ka need. Ohutuskaardi saajaid tuleks teavitada ka nende sätete rakendamiseks vastuvõetud siseriiklikest õigusaktidest.

Lisaks sellele peaks ohutuskaart soovitama saajatel arvesse võtta ka muid asjakohaseid siseriiklikke meetmeid.

16. Muu teave

Esitada muu teave, mis võib olla oluline ohutuse ja tervise seisukohalt, näiteks:

- koolituslased nõuanded,
- soovitatavad kasutusviisid ja piirangud,
- lisateave (kirjalikud allikad ja/või tehnilist teavet haldav kontakatasutus),
- ohutuskaardi koostamisel kasutatud põhiandmete allikad.

Esitada ka ohutuskaardi väljaandmise kuupäev, kui seda ei ole mujal nimetatud.
